

9 DE DESEMBRE DEL 1931

Ara, nosaltres, eslem lluitant per a defensar aquell tros de paver...

En un imponent seguici i darrera del Govern català

Els cubans residents a Mèxic s'han dividit en dues tendències

Els periodistes hem enterrat el company Joaquim Vilà-Bisa

La tarda del 9 de desembre del 1931. El saló de sessions del Palau del Congrés és ple a vessar. Les tribunes de públic, nantades; les de Premsa, plenes de periodistes de tots els diaris i agències del món; la diplomàtica llueix les condecoracions més rutilants i els vestits femenins més enlluernadors. Ni un diputat no manca al seu escó. Al cap del banc blau, el senyor Azàña. Lluís Companys, al front de la minoria d'Esquerra Republicana. Julian Besteiro presideix la sessió.

Després els representants de les minories. Homes de dreta; monàrquics vergonyants; homes de centre; neorepublicans mitjans; homes d'esquerra; que aquell dia venien acompanyats pels seus anells més profunds; socialistes, col·laboradors lleials. Tot el país, a través dels seus diputats, hi és present. Per l'ambient floten les imatges de Gaietà, del castell de la Mola, del 1917, de Vera del Bidasoa, d'Annul... A un quart de set del vespre és aprovada per majoria la Constitució de la segona República espanyola. L'endemà la «Gaceta de Madrid» publica aquest text i la llei promulgant-la.

«Artículo primero. España es una República democrática de trabajadores de todas clases... La historia de la nostra República es una de las más agitadas. Muchas otras Constituciones han nacido y han muerto antes que ella. La de los Cortes de Cádiz, una limitada a la vejez, a la vejez adaptada a la vejez, a la vejez adaptada a la vejez, a la vejez adaptada a la vejez...»

La sortida de Lerroux i els radicals del Govern que presidia Azàña fou causada, a part d'alguns afers de menor quantitat, per l'oposició dels ex-venes barbaços perquè es portessin a la pràctica les disposicions sobre la terra.

A penes feia deu mesos que havia estat aprovada, que ja Sanjurjo, seguint la tradició, es sublevava contra la Constitució, és a dir, contra la República. Darrera d'ell, fent-li una estenordida guardia de dolor i voler, hi havia els escriptors d'Acción Popular i de Golconda.

En nom de la Constitució, el President Companys alça la dignitat de l'Espanya republicana al costat de la de Catalunya, l'octubre del 1931. Els minaires asturians, els dependents del CADCI, els Mossos d'Esquadra i els treballadors de tota la Península, que omplien presons i cementiris i caníbres de tortura, defensaven, d'una manera obscura i espontània, els articles tan primorosament redactats de la Constitució. I mentre els guàrdies civils de Dóval anaven reforçant els braços d'alguns minaires al convent de les Adoracions, i mentre els nostres bassaires es passaven el temps de la sega a la bodega de l'Uruguay, la lletra de la Constitució s'anava fent carn viva, carn del poble; pels seus articulats hi començava a córrer la sang de les venes dels homes del carrer i els seus dits i apartats s'anaven com membres d'un cos que començava a alçar-se, a despertar d'un son de molts anys, de segles, i que es tornava amenaçador.

El Front Popular fou bastit sobre la plataforma de la restauració constitucional i les eleccions de febrer foren guanyades amb aquesta consigna: «El gran massiu d'obres de camperols, de menestrals, d'intel·lectuals s'anaven incorporant al ritme de la vida política activa i a la vejez s'identificaven, formaven un mateix cos amb l'arrel complexa de la llei que les Corts Constituents votaren ja avui sis anys.

Després de la victòria, cinc mesos de perill, de violència subterrània. Atemptats, maniobres parlamentàries, manifestacions, amenaces... I, finalment, contra la Constitució, Franco i els seus generals. La República ha fet el miracle de convertir en cosa viva, en un cos formidable i poderós, la lletra morta d'un text legal. El poble s'ha fet seva la Constitució, s'hi ha incorporat, i ara la defensa a vida o mort.

La defensa perquè sap que l'illa pel que és seu, per que representa, perquè intuïtívament sent que la Constitució és, més que els juristes i els polítics que la redactaren, els camperols ajafats d'Andalusia, que moriren en defensa d'alguna cosa que no sabien què era; perquè en la Constitució hi ha, d'una manera essencial, els tres soldats que moriren a causa de la rebel·lió de Sanjurjo; els milers d'homes que ara llugen als fronts; perquè Aida Lafuente i Jaume Compte, el sargent Vázquez i Ascaso, Durruti i Hans Beimler, tots moriren, en el fons, pel que la Constitució —a part del que coneixem algun significat— el dret d'autodeterminació dels pobles i de les nacions.

I per això, per aquest dret, ens batem avui; per a fer ben llarga la història d'aquella centena d'articles que fa sis anys sortiren aprovats del saló de sessions del Palau del Congrés.

El President de Catalunya al cap de la manifestació de dol que seguia les despulles de l'amic Vilà (P. F.)

Aquest matí ha tingut lloc el dolorós acte de conduir a la seva darrera estada les despulles mortals del nostre malaurat company Joaquim Vilà i Bisa, redactor del nostre diari, col·laborador de la premsa familiar, integrada pel germà del finit, Antoni Vilà, codirector de «La Publicitat», acompanyat dels seus dos fills; del seu germà polític, Gabriel Arlès, i del seu cosí Vilà.

Una cinquena presència la constituïen els directors de la premsa periodística barcelonina: Agrupació Professional de Periodistes, presidides, respectivament, pels companys Trilles i Pintado.

El President del Parlament de Catalunya ha delegat la seva representació en el diputat senyor Josep Fontbernat, al qual acompanyaven els diputats senyors Riera, Tauler, Mies, Balcells, Arnaus, Rovira i Virgili, Barrera, Casanellas, Soler i Bru i Soler i Pla.

Diputats a les Corts de la República senyors Tratal i Alvarez Angulo; senyor Ramonet, representant el ministre de Treball i Assistència Social.

Destacats militants dels partits d'esquerra: Senyoreta Maria Dolores Bargalló i senyors Roc Boronat, Mauri, Antoni Soler, Armand Otero, Viladomat, Pere Pascual, Ferrnau, Abril, Latorre, Pau Vila, Joan Cornudella, secretari general d'Estat; Ramon Peyoc, secretari general d'Acció Catalana; Dardaió, Joan Cumeles, Emili Vendrell, Joan Pons, Lluís, Tomás Fábrega, Oñes, Martí, Quilès, Giró, Ortega, Hermosilla, director de «La Libertad»; Altaba, cap de Propaganda del Govern d'Euzcadi; Olivera; Inueza, representant del S.I.A.; Canudas, Alcantara, Torres Ullastres, Dabellia, Doménc, Rafael López, etc.

Entre els organismes representats hem anotat Federació Comarcal d'Esquerra Republicana de Catalunya; Comitè Executiu del PSUC, representat pels senyors Esteve i Torrens; Patria Nova. La Fala, Ateneu d'Estudis Socials i Polítics «Lluís Companys», etc.

Tinent coronel Gavià, cap dels Mossos d'Esquadra, amb una representació del Cos; coronel Collina Guerra, per les forces de la Guàrdia Nacional Republicana; coronel

Brotons, comandant Hervás, tinent coronel Arrando; Cándid Fernández, inspector dels Serveis de Policia, en representació del comissari d'Ordre Públic; i una representació dels agents de Vigilancia de la Generalitat; una representació del Cos de Carabiners.

Ultra tot el personal del Gabinet de Premsa, de la Generalitat, hem vist un representant del Gabinet de Premsa de la Presidència del Consell de ministres; Quilès, per la Secretaria de Propaganda del Ministeri d'Estat; Margarida Andiano, del Gabinet de Premsa del Ministeri d'Agricultura; Xicota, cap de Premsa de la Comissaria d'Ordre Públic i representants de l'Oficina de Publicacions i Premsa de les Conselleries d'Economia i d'Agricultura.

El funcionari dels diversos departaments de la Generalitat han tramés tots ells representacions a l'enterrament.

Les redaccions, administració i tallers de «La Humanitat» i «ULTIMA HORA» hi eren totes en pes. Ultra els directors dels dos diaris, respectivament, senyors Rubió i Tuduri i Roig-Guivernau, i l'administrador Manuel Companys, hi eren tots ells qui confeccionaven els organs periodístics d'E. R. de C., que ploraven la baixa sensible del company desapparegut tràgicament.

El periodistes de Barcelona ni eren tots. «Per què esmentar noms, exposant-nos a oblit sensible? Tots els directors i redactors en cap dels diaris locals, i la majoria dels seus redactors.

FLORS
Distribuïdes en diversos cotxes, hi havia les flors següents:

Un ramell del President de la Generalitat; corones: d'Sbert, com a Secretari del Govern; de «ULTIMA HORA» i «La Humanitat»; de l'Agrupació Professional de Periodistes; de l'Ateneu Professional de Periodistes; dels companys del Departament de

senyors Junyent, Oliva, Aris, Pumarola, Andreu, Casacuberta, Pérez Combina, Cusó, Montlleó i Muñoz. Seguiu a continuació la presidència familiar, integrada pel germà del finit, Antoni Vilà, codirector de «La Publicitat», acompanyat dels seus dos fills; del seu germà polític, Gabriel Arlès, i del seu cosí Vilà.

Una cinquena presència la constituïen els directors de la premsa periodística barcelonina: Agrupació Professional de Periodistes, presidides, respectivament, pels companys Trilles i Pintado.

El President del Parlament de Catalunya ha delegat la seva representació en el diputat senyor Josep Fontbernat, al qual acompanyaven els diputats senyors Riera, Tauler, Mies, Balcells, Arnaus, Rovira i Virgili, Barrera, Casanellas, Soler i Bru i Soler i Pla.

Diputats a les Corts de la República senyors Tratal i Alvarez Angulo; senyor Ramonet, representant el ministre de Treball i Assistència Social.

Destacats militants dels partits d'esquerra: Senyoreta Maria Dolores Bargalló i senyors Roc Boronat, Mauri, Antoni Soler, Armand Otero, Viladomat, Pere Pascual, Ferrnau, Abril, Latorre, Pau Vila, Joan Cornudella, secretari general d'Estat; Ramon Peyoc, secretari general d'Acció Catalana; Dardaió, Joan Cumeles, Emili Vendrell, Joan Pons, Lluís, Tomás Fábrega, Oñes, Martí, Quilès, Giró, Ortega, Hermosilla, director de «La Libertad»; Altaba, cap de Propaganda del Govern d'Euzcadi; Olivera; Inueza, representant del S.I.A.; Canudas, Alcantara, Torres Ullastres, Dabellia, Doménc, Rafael López, etc.

Entre els organismes representats hem anotat Federació Comarcal d'Esquerra Republicana de Catalunya; Comitè Executiu del PSUC, representat pels senyors Esteve i Torrens; Patria Nova. La Fala, Ateneu d'Estudis Socials i Polítics «Lluís Companys», etc.

Tinent coronel Gavià, cap dels Mossos d'Esquadra, amb una representació del Cos; coronel Collina Guerra, per les forces de la Guàrdia Nacional Republicana; coronel

ENS PERMETEM DISCREPAR

El nostre comentari d'abans d'ahir respecte als salaris —veu d'alarma davant la manera desordenada com alguns particulars intenten augmentar-los— fou recollit i en certa manera replicat per un col·lega, ahir al matí.

Nosaltres dèiem que no es podia anar al reajustament dels salaris sense abans haver fet descendir el preu dels queviures, la majoria dels quals han fet una pujada que no correspon a la realitat, sinó a l'egoisme i a la desaprensió dels especuladors.

El col·lega que ens replica creu, també, que cal abaijar les subsistències. Ho creu tant, que assegura que amb aquesta rebaixa n'hi haurà prou i que no caldrà tocar els jornals.

Ens permetem discrepar. Una vegada l'acció i la vigilància governamentals hagin desinflat aquesta enorme bombolla de sabó que són els preus actuals de les subsistències, el cost de la vida restarà encara situat en un nivell no assolible als jornals actuals. I ens referim, naturalment, als jornals corrents, els dels obrers i els dels dependents. Fem l'aclariment perquè sempre que es parla de salaris sembla talment que molts dels qui els haurien d'endegar prenguin per punt de referència el seu, que acostuma a ésser un salari respectable, producte moltes vegades de l'acumulació de sous.

Estem d'acord que una vegada resolt el problema de la distribució, els preus de les subsistències faran una baixa considerable. Però el pressupost familiar ha de cobrir moltes altres atencions que no són precisament les de la cuina. No n'és en el capítol del vestir, quin augment no han fet tots els articles! I fer baixar aquests reduirà una mica més difícil, car es tracta en molts casos de matèries que vénen de l'estranger.

Conèiem i temem el perill d'una inflació. Però resulta molt simplista el dir, taxativament, que els jornals no han d'augmentar, quan en la realitat es van augmentant cada dia. Nosaltres varem escriure el comentari d'abans d'ahir perquè coneixem diverses empreses que han modificat els sous dels treballadors. ¿Que en farem de la sana teoria econòmica, si la realitat s'entesta anar cap a un altre cantó?

¿Que l'Estat ha d'intervenir i limitar aquestes modificacions? Això és el que nosaltres demanàvem i el que tornem a demanar avui.

Això i també que es porti a la pràctica aviat aquesta tan anunciada política de normalitzar la distribució de subsistències i d'evitar la desenfundada especulació actual. Perquè no ens fa gaire gràcia la consideració optimista de l'abundant col·lega quan diu que els queviures estan gairebé ja a aquell punt en què no poden pujar més degut al fet que la gent no té ja diners per adquirir-los.

Aquesta pot ésser, realment, l'única vàlvula de contenció que per ara troba l'alça. Però és una vàlvula il·lusòria, car sempre n'hi hauran que disposaran de més capacitat adquisitiva que d'altres, i aquests faran impossible que l'obrer, el dependent, l'home que cobra un sou modest, mengi.

Allò més cal als infants

Als carrers de Londres ja han fet la seva aparició els venedors de joguines. Ja és ben a prop el «Cristmas» i els infants van adalerats a la recerca de l'objecte que els treu àdhuc la son... Vegeu a la foto un venedor de joguines mecàniques, que atrau l'interès dels petits londinencs. Nosaltres, ciutadans, és precis que també pensem que s'apropen els dies dels infants. Hem de pensar a contribuir-hi de manera que cap infant espanyol no resti sense l'objecte somiat, perquè la guerra i el drama que aquesta enclou no han fet perdre, als nostres infants, aquesta il·lusió única... (K.)

«El setge de Nanquín és complet», declaren de font nipona

Segons els xinesos, des d'ahir no hi ha variació al front

A Xang-Hai es vol neutralitzar la intervenció japonesa a les Concessions

Xang-Hai 9. — «El setge de Nanquín és ara complet», ha declarat la Premsa el portaveu de l'exercit japonès. Recordem que el setge es va iniciar un semicercle a l'est i sud de la capital puix que l'altra meitat el constituïa el riu Bian, la ribera esquerra del qual està a poder dels japonesos. Les autoritats militars japoneses han publicat una nota en la que demanaven a les autoritats estrangeres que retessin de les operacions tots els vaixells que es perlloraven. Les autoritats japoneses declinaren tota responsabilitat pels danys que podrien eventualment sofrir els vaixells i

vehicles estrangers deixats prop de les zones militars, a pesar dels advertiments.

Se sap que el consell municipal de Xang-Hai ha provist la creació del «Volunteers corps» a la Concessió internacional. Aquest cos seria destinat a fer una guàrdia diària de 300 homes, per tal de col·laborar amb la policia regular.

Aquesta mobilització té la finalitat de combatre l'ona inquietant de crims, robatoris i mà armada, etc., que s'han produït en les últimes setmanes. Es remarca que la mobilització retiraria tot pretext als japo-

nesos d'intervenir en la policia de la concessió i seria una contestació a les protestes japoneses sobre la insuficiència de les forces de policia de la concessió.

NOTICIA DE FONT XINESA
Xang-Hai 9. — Comuniquen d'Anqueu que els elements xinesos oficials han declarat que el front de Nanquín no ha sofert cap canvi des d'ahir puix que les tropes xineses han aturat l'avanc japonès a diversos quilòmetres a l'est i sud de la capital. Els barris del costat est continuen cremant.

Hanqueu es prepara contra les incursions aèries japoneses. Els avions xinesos patrullen durant tot el dia. La Cambra de Comerç Internacional organitza l'evacuació dels residents estrangers. Els avions japonesos reprengueren un nou raid al sud d'Ohoc i causaren gran nombre de víctimes. Les tropes xineses que ataquen a la regió sud del llac Taihu sembla que han obtingut èxits locals i han obligat els japonesos a retirar-se en direcció a Using.

ELS NORD-AMERICANS, NEGUITOSOS...

SAGRARIO-AURELI
contra
LUMI-LOLIE
Demà, tarda, a les quatre
NATI-POLI
contra
SAGRARIO-EMI
Detalls del cartell.

Segona part. — Serenate per a 13 instruments de vent, en sis temps, de Mozart. «Leonora», obertura número 3, de Beethoven.

Entrada lliure. Tiquets de seient a UNA pla. a profit dels

Interessa, abans que res, aclarir que l'esmentat solt no ha sortit d'aquest Departament, i que en solt no es així, sinó que a l'ànim del seu titular no ha passat el raó sobre la idea d'esmenar el Decret de Collectivititzacions ni en e-

* Vorotnikov acabava dient:
« El feixisme no cessa de formular
amenaces contra la Unió Soviètica.
El nostre Exèrcit Roig, obrir i cam-
perol, està disposat a defensar la
nostra gran Pàtria i les conquestes
fetes pel socialisme. El nostre gran

«Aquest Concert, que tota la que ve donant el nostre suport a

Però suposem que algun (com l'ahir jutjal) condemnat a 18 mesos de presó) fos catòlic. «Es delictes senyor Jutge, és catòlic? És delictes senyor Jutge, és catòlic? La ho prenc per un teia... un herege... que

«Andantes, de la simpatía del
sch. Haydn; «Pensées» de
Wagner; «A les enfants du FA
sia Centrale, Berlioz; «Les
Trionfals, L. Muench.
Aquest Concert era tot el
que ve donat el nostre públic

ARCHIVOS
ESTATALES

